GAZETA KRAKOWSKA

Nro 37.

z KRAKOWA DNIA 9 MAJA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 30 Kwietnia.

Xiążę Namiestnik Królewski postanowieniem z dnia 6 b. m. przeznaczyć raczył JW. Wiszniewskiego, Senatora Kasztelana Królestwa Polskiego, na Wizytatora Trybunałów Cywilnych Woiewodztw Krakowskiego, Sandomierskiego, Lubelskiego i Podlaskiego, który czynność swoią zacznie od Trybunału Cywilnego Woiewodztwa Podlaskiego.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oswiecenia Publicznego.

Xiądz Maurycy Meyer, Rządca Parafii Katolickiey w Mieście Szwaycarskim Zurich, zaniosł prośbę do Jego Cesarsko - Królewskiey Mości o dozwolenie zbierania między mieszkańcami Religii Rzymsko - Katolickiey berłu Jego uległemi dobrowolney składki na rozprzestrzenienie Kościoła w Zurich, utrzymywanego z szczodrobliwości iedynie prawowiernych, a co do obszerności i urządzenia, przeznaczeniu swoiemu nieodpowiadaiącego.

Nayiaśnieyszy Pan przyiął prośbę ę z całą względnością, iaką okazywać zwykł dla Religii wyznawaney przez znaczną część swych poddanych, a zawięzuiąc Sam hoynym datkiem poczet osób dla składki weyść chcących. zbieranie iey w Królestwie Polskiem Ministrowi Wyznań i Oświecenia Publicznego poruczyć raczył.

Zbytecznem byłoby wystawiać, ile zamiar noszący na sobie cechę Chrześciiańskiey miłości, pomocy naszey iest godzien. Uczynność Polakowi właściwa, i przewodniczący Monarchy przykład, przemawiaią mocniey nad inne do serca, a łącząc cel pobożny z położoną w nas ufnością, znaydzie każdy dość silne pobudki, do przyłożenia się w miarę swey możności.

Ku ułatwieniu składania tych ofiar wezwani zostali duchowni, a w szczególności Plebani każdey Parafii Katolickiey do ich przyymowania i utrzymywania rachunków, od których po upłynieniu sześciomiesiecznego czasu, ściągnięte i na ręce Xiędza Meyer przesłane zostaną.

W Warszawie d. 22 Kwietnia 1824 r.

(podpisano) *Stanisław Grabowski.*

Sekretarz Jeneralny:

(podpisano) *Rakiety.*

Z Poznania d. 24 Kwietnia.

Gazeta tuteysza donosi, iż w nocy z dnia 18 b. m. zgorzała znaczna część miasta Międzyrzeca. Spaliło się przeszło 140 domów. Pożar tak był gwałtowny, iż pogorzelcy zaledwie życie uratować zdołali.

Z Petersburga d. 29 Marca d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez Naywyższy Ukaz do Rady Państwa z dnia 25 Lutego, odstawny rzeczywisty Radca Stanu Lwow, naymiłościwiey naznaczony pomocnikiem Sekretarza Stanu Rady Państwa z pensyią roczną po 3000 rubli.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu:

Dnia 10 Marca: Pułkownikowi korpusu kadeckiego Smoleńskiego Piatihorskiemu, w nagrodę długiey i gorliwey służby, naymiłościwiey nadane prawem wieczności i dziedzictwa, 3000 dziesięcin ziemi, w Guberniiach Wielko-Rossyyskich.

Dnia 15 Marca: Radca Stanu, Michał Mayków, mianowany Dyrektorem szkoły Demidowskiey wyższych nauk w Jarosławiu.

Z Paryża d. 21 Kwietnia.

Onegday Poseł Niderlandski, Baron Fagel, oddał Królowi list od Monarchy swoiego z doniesieniem, że Synowa iego Xiężna Oranii (Małżonka Następcy tronu) córkę powiła, a Hr. Mülinen list od Króla Wirtembergskiego z doniesieniem o śmierci Ciotki tego Monarchy, Xiężny Antoniny Ernestyny Amalii Wirtembergskiey, z domu Xiężniczki Sasko-Koburgskiey. Dwór zawdział po ostatniey na 8 dni żałobę.

Jenerał Guilleminot odiechał wczoray na swoie poselstwo do Stambułu. — P. Bois le Comte, mianowany pierwszym sekretarzem poselstwa w Madrycie uda się tamże w tym tygodniu.

Onegday został w Clichy nowy parowy statek z warsztatu spuszczony. J. Kr. W. Xże Angouleme, który był obecny, dozwolił nadać temu statkowi swoie nazwisko. Machina, którą iest opatrzony, posiada siłę 40 koni.

Wielki ogród w obwodzie miasta który niektórzy kapitaliści zakupili, zabudowany będzie kilkunastu Hollenderskiemi wieyskiemi domami, i przy każdym z nich znaydować się będzie ogródek. Tak iż na przyszłość Paryżanie nie potrzebują za rogatki wychodzić, bo będą mieli wewnątrz miasta piękne wieyskie przechadzki.

Paryż liczy teraz, oprócz cudzoziemców, 800,000 ludzi.

Jak dalece interessuie teraz wszystkich Grecyia, okazało między innemi świeżo wyszłe dzieło Pana Pouqueville (Historyia odrodzenia Grecyi) Zaledwo o nim doniesiono, rozkupiono go zaraz w pierwszym dniu 750 exemplarzów. Do tey chwili mało iuż znayduie się do sprzedania exemplarzy i myślą go powtornie drukować.

Między 11 i 17 b. m. z portu Kale wypłynęło 13 pocztowych statkow z 350 podróżnemi, pomiędzy któremi znaydowali się Xże Putbus i P. Dupin, członek Instytutu, udaiący się do Anglii. Z Anglii przybyło tamże w przeciągu tegoż czasu 15 pocztowych statków z 383 podróżnemi, pomiędzy

któremi znaydował się P. Elgin udaiący się do Peryża.

Przy Senlis zamordowany został szanowny Pleban Montaterre z swoią gospodynią; zabóycy zabrali 800 Fr. pieniędzy.

— Dnia 22. —

Hr. Bourmont oczekiwany tu iest za kilka dni z Madrytu.

Jedna z Gazet tuteyszych podaie następuiącą zmianę w Ministeryium: Xiąże Montmorency będzie Prezesem rady Ministrów i Ministrem spraw zagranicznych; de la Bourdonnay Ministrem Skarbu; Xże Belluny Ministrem woiennym; Vaublanc Ministrem spraw wewnętrznych; Hyde de Neuville Ministrem morskim; Corbiere Pieczętarzem, a Xże Doudeauville Ministrem Domu Królewskiego.

Hr. Forbin odebrać miał od tego samego anonima, który popsuł obraz Rubensa drugi grożący list w treści: że następnie więcey ieszcze arcydzieł popsuie, skoro mu żądane 20,000 Fr. nie będą wypłacone. Do zadziwienia, że policyia dotąd tego sprawcy nie wyśledziła.

Onegday rano, gdy skazani na galery winowaycy, w liczbie 236, poprowadzonemi bydź mieli z więzienia Bicestru na mieysce swoiego przeznaczenia, pomiędzy ktoremi znaydował się za zabóycze nayście Greckiego Kapłana Isacarus, Włoch Brochetti, ten korzystał z tey okoliczności, i ranił mocno w oko dozorcę. Zostawiono Brochettego i będzie na nowo sądzony.

Dentysta Oudet czytał niedawno w Akademii lekarskiey rozprawę, w którey przywodził niektóre doświadczenia o zębach zwierzęcych. Kilkokrotne doświadczenia przekonały go, że u wielu zwierząt ciągle zęby rosną lub się odnawiaią. Wszelako zęby nie należy uważać tylko iako kości i w leczeniu tey części szukać potrzeba nowego sposobu postępowania.

Do nowych płodów przemysłu Francuzkiego należy także założony w Paryżu browar porteru. Gdy obecni tu Anglicy trząśli głową i zapewniali, że warzony w Paryżu porter niema tak dobrego smaku, iak Londyński, zniewolony przez to został przedsiębiorca zasięgnąć zdania Francuzkich chemików, którzy po długiem dochodzeniu ugodzili się nakoniec, iż zachodząca w smaku różnica, pochodzi ztąd, że atmosfera Paryzka nie iest iak Londyńska dymem węglanym zapełniona. Xiążki, bielizna i suknie przychodzące z Londynu na stały ląd maią zapach węgli, tak też i porter Londyński przez napełnione węglanym dymem powietrze mieć musi inny smak od Paryzkiego, zresztą takich samych używaią do niego rzeczy w Paryżu i takim samym sposobem go robią iak w Londynie, tylko węglowey pary smaku nadać mu niepotrafią.

Cesarz Rossyi podczas bawienia swoiego we Francyi, odwiedził pewnego razu inkognito port Dunkierki. Nagle zerwały się konie iego powozu i byłyby wiele zrządziły nieszczęść, gdyby znayduiący się właśnie na grobli Adwokat Pidoux-Maudoux z narażeniem własnego życia nie był uchwycił ie za cugle. Cesarz dał mu natychmiast iedną z swoich orderowych ozdob i zaprosił go do siebie. Pidoux nie wiedząc, że to był Cesarz, zapomniał o całey rzeczy i

o przyrzeczeniu. We dwa lata potem o powiadano przypadkiem w obecności Posła Rossyyskiego iego czyn, który zadziwił się nad iego szlachetnością i śmiałością; nie zadługo otrzymał Pidoux wraz z pochlebnym listem znaki orderu S. Włodzimierza. W młodocianym wieku otrzymał tenże za wielorakie uratowania życia ludziom medale zasługi. Mieszka teraz w Douai, gdzie przed kilku dniami spotkało go nieszczęście, że podczas pożaru spaliły się wszystkie iego papiery.

P. de la Fayette postanowił przedsięwziąść podróż do Ziednoczonych Stanów północney Ameryki i na kilka miesięcy opuścić Francyią. Przyiaciele iego zapewniaią iednak, iż nie zabawi tam iak 6 lub 8 miesięcy.

Wiele Gazet głoszą z listów z Augszburga, że rozchodzi się tam wieść, iż oprócz N. Cesarza Rossyi ziedzie także tego lata N. Król Pruski do Pragi, dla widzenia się z N. Cesarzem Austryiackim. Sądzą, iż celem ich narady będą sprawy Grecyi i Brazylii, oczem uwiadomią potem NN. Królów Angielskiego i Portugalskiego.

Od granic Hiszpańskich d. 19 Kwietnia.

Jadący na Posła Hiszpańskiego do Turynu Margrabia Mataflorida, przybył d. 17 b. m. z obiema swoiemi synami do Baiony. Tegoż dnia przybyli tam nowy Hiszpański Poseł w Paryżu, P. Revillagigedo, Sekretarz iego poselstwa, młody Casa-Iruio, i P. Corpas przeznaczony na ieneralnego Konsula do Hamburga.

W Katalonii powzięto z radością wiadomość, że Tortosa, Tarragona i Lerida dostać maią osady Francuzkie, bo każdy sądzi się bydź bezpiecznieyszym, niżeli pod Królewsko-Hiszpańskiem woyskiem.

Pułkownik Bray, który pod Jenerałem Miną był gubernatorem cytadelli Barcelońskiey, został wraz z byłym Kapitanem i konstytucyynym Krregidorem Novellas uwięziony i do Cardona zawieziony. Obwiniaią ich o nieprzewierzenie się.

Anglik Mathew, który iako towarzysz Riego uwięziony i za pośrednictwem Angielskim uwolniony został, przeiechał d. 11 b. m. przez Baionę do Londynu.

Z Madrytu d. 15 Kwietnia.

D. 9 w wieczów przybył Król do Toledo, gdzie mieszkańcy naywiększą radość z iego przybycia okazali.

Wdowa po Jenerale Elio i syn iey Margr. Wierności mieli u Króla posłuchanie i byli naylaskawiey przyiętemi.

Zapewniaią, iż do urządzenia woyska, które do 36,000 głów doprowadzonem bydź ma, wydany iuż został wyrok Królewski.

Biskupi Majorki, Astorgi, Murcyi i Koadiutor biskupstwa Madryckiego wyrokiem Królewskim odsuniętemi są od swoich dochodów. Pierwszy i ostatni byli w r. 1820 członkami Stanów, a dway inni zostali Biskupami za konstytucyynego rządu. O arcybiskupstwo San Jago kłócą się teraz z sobą dway Xięża; ieden przez Stany mianowany i przez Papieża zatwierdzony, a drugi niedawno przez Króla na tę godność Biskup Lerydy powołany.

D. 11 b. m. przybyło do Madrytu 40 pieniądzmi wyładowanych mułów, których widok przyiemne zrobił wrażenie,

Podług listów z Walencyi do Teruel wpadła kupa zbroyna od 2 do 300 ludzi.

Z Londynu d. 20 Kwietnia.

Nadesłane w przeszłym tygodniu przez naszego Posła przy Dworze Austryiackim pisma, które mu Lord Strangfort z Stambułu przysłał, maią bydź nader ważney osnowy. — P. Canning pracował d. 17 w kancelaryi spraw zagranicznych.

Oba Naczelnicy Domu Bankierskiego Reid Irving i komp: poiechali w interessie pieniężnym do Paryża.

P. Blaquier, znany z swey gorliwości za sprawą Greków, odpłynął w przeszłym tygodniu z Portsmutu z 40,000 Fs. w gotowiźnie do Grecyi.

P. Freeling w Londynie, który w urządzeniu poczt w Anglii wielkie zasługi położył, otrzymał od oyczystego miasta Bristol prawo obywatelstwa.

Z Falmutu odpłynął okręt z górnikami z Kornwalis do Mexyku.

Budowa okrętów tak się u nas od nieiakiego czasu zwiększyła, iż zabrakło robotników, i niektorzy z przedsiębiorców nie mogą mieć na czas wygotowanych okrętów.

Ajent gospody Loyds w Memlu donosi ztamtąd pod d. 3 Kwietnia: Uwiadomiam was dla oznaymienia handluiącey publiczności, iż stosownie do rozkazu rządu naszego pod d. 5 b. m. okręty Angielskie takiey tylko opłacie iak kraiowe ulegać będą.

P. Piotr Barlow otrzymał od Bióra długości 500 Fs. nagrody za wynalazek przez który za umieszczeniem w tyle kompasu żelazney blachy, igła magnesowa zasłonioną iest od zmian przez wiele żelaza na okręcie będącego. Wynalazek ten obiecuie trzy ważne korzyści: okręty będą mogły podczas mgłów i burz bezpieczniey płynąć, morskie mappy będą akuratnieysze i kierunek kompasu będzie pewnieyszy.

Odkryto tu wcale osobliwszy gatunek złodziei na konie. Jak tylko koń dostał się w ręce tych łotrów, czyli on 100 lub 5 gwineów wartał, zabili go, rozebrali, mięso gotowali, nasolili i wędzili. Potem przynosili do miasta i sprzedawali iako wędzonkę. W przeszłym iedynie tygodniu ukradziono tym sposobem i ugotowano 200 koni. Służący, który był w rozpaczy o wykradzionego iego Panu pięknego konia, wyśledził to gniazdo złodzieiów; szedł za śladem konia, i doszedł aż do ich szlachtuza, gdzie piękny koń, który za 200 Fs. kupiony został, miał właśnie bydź zabity. Towarzystwo to złodzieiów przybrało nazwisko handluiących solonem mięsem, miało swą kassę i kilka w mieście składow. Surowe przeciw kradzieży koni Angielskich ustawy, będą może z tego powodu bardziey ieszcze zostrzonemi.

Doniesienia z Kandyi dochodzące do początku Marca są bardzo pomyślne dla Greków. Mieszkańcy działaią w iedności i staraią się z twierdz wyprzeć Barbarzyńców.

Wielkorządca Kanady zamknął d. 9 Marca posiedzenia prawodawczego Zgromadzenia. Z mowy, którą miał z tego powodu, okazuie się, że od dawna trwaiąca sprzeczka między osadą i rządem względem zarządzania własnością Korony, którą osada sobie przywłaszcza, nie iest ieszcze zakończoną. Żądane pieniądze nie zostały także uchwalone i Gu-

bernator musiał sam przedsięwziąść potrzebne w tey mierze środki. Mimo tego stan Kanady ulepsza się szypkiem krokiem, i panuie tam naywiększa spokoyność.

Prywatne listy z Buenos-Ayres opisuią Hiszpańskich Jenerałów La Serna i Cantarac i wszystkich officerów ich korpusów iako przychylnych konstytucyynemu systematowi, co może posłużyć do zawarcia ugody z Boliwarem. Ostatni posiada wielkie zaufanie, że dawniey po oddaleniu się Morilla umiał zręcznie wszystkie stronnictwa poiednać.

Niedaleko przylądka Dobrey Nadziei szalupa Angielska Barokoota zabrała Hiszpański okręt Virgin, o 10ciu działach i 130 ludzi osady, prowadzący do 400 niewolników Murzynów.

Postrzeżono, że wyspa Tristan d'Acunha, pod 37 stop: 7 strychów leżąca, ktora do r. 1816 nie była zamieszkaną, posiada teraz 25 osób, pomiędzy ktoremi znayduią się 3 kobiety. Gdy d. 25 Marca maytkowie płynącego z Londynu do Van Diemens okrętu Berwick, wysiedli tam na ląd, zadziwili się niemało z zastania tam byłego Angielskiego kaprala Glass z kilku innemi Anglikami. Wyspa ta maiąca 9 mil Angielskich obwodu, posiada świnie, kozy i bardzo dobrą wodę; rodzą się na niey ziemniaki &c. 80 beczek ziemniaków ma ta mała osada w zapasie. Glass iest iey Gubernatorem, i żaden z osiadłych nie chce tey wyspy opuścić. Dla żeglarzy na południowe morze obiecuie ona w potrzebie użyteczny zasiłek.

Gazeta rządowa Rio-Jeneiro pod d. 7 Lutego zawiera długi wyrok Cesarza względem ucywilizowania dzikich Jndyianów Botocudos. Znaczna liczba miała ich teraz przybydź do prowincyi Espiritu Santo. W celu ich pomieszczenia założone będą trzy wsie.

Młody Murzyn na Hayti napisał w ięzyku Francuzkim traiedyią pod tytułem: Smierć Chrystofa", która na tamteyszym narodowym teatrze ma bydź wystawiona. Pezydent Boyer, któremu ta traiedyia podaną została, przyiął bardzo grzecznie autora, i gazeta Haytańska zawiera z niey wyimki.

W Nowym Orleanie zebrało się d. 28 Stycznia Zgromadzenie przyiacioł Greków. Pomiędzy wielu iego uchwałami następuiące są nayważnieyszemi: Pochwalenie Prezydenta Ziednoczonych Stanów Monroe za rzetelne iego i godne uczucia względem sprawy Greków; adres od miasta Nowego Orleanu do Kongressu, aby zechciał przedsięwziąść środki do dopomożenia sprawie Greków; otworzenie składek dla Greków; wezwanie teatrów do dania wystawień na tenże cel, i nakoniec wezwanie Xięży rozmaitych wyznań, aby w kazaniach swoich wystawiali woynę Greków, iako walkę wolności i cywilizacyi przeciw niewiadomości i niewoli.

Z Rzymu d. 15 Kwietnia.

Pomiędzy kaznodzieiami podczas postu odznaczaią się tu szczególniey dway Jezuici Zechinelli i Pavani; ostatni iest prowincyiałem tego zakonu.

Młody Xże Łukieski zaraz po obięciu rządów po swey Matce, poczynił wiele urządzeń, które okazuią go bydź dobrem gospodarzem. Zniosł dotychczasową szlachecką gwardyią, a Szambelków, Damy Dworskie i innych urzę-

dników zostawił wprawdzie przy godnościach, ale odiął im pensyie, tak iż na przyszłość będą tylko te godności honorowemi. Z czterech Ministrów ieden tylko spraw zagranicznych i wewnętrznych, Mansi, nazywa się Ministrem, inni zaś prezesami wydziałów, a zawiaduiący skarbem dyrektorem. Oprócz tych prezesów wchodzi do iego rady trzech aktualnych Radców Stanu, ale bez pensyi i tylko dla honoru pracuiących.

Listy z Alexandryi w przeszłym tygodniu do Ankony nadeszłe, ponawiaią wiadomość, że Vicekról Egipski mianowany iest Jeneralissem działać maiącego przeciw powstańcom Greckim woyska, ale wątpią, aby dla podeszłego wieku (a może także dla wątpliwego wypadku) podiął się tego dowództwa. Z cwiczonemi na Europeyski sposób swoiemi woyskami odbył w wyższym Egipcie popis i bardzo był kontent z ich zręczności. Liczba ich wynosić ma 35,000 i towarzyszył mu do obozu Konsul Francuzki Drovetti.

Od granic Włoskich d. 16 Kwietnia.

Podług listów z Korfu oczekuią tam do połowy Marca nowych z Londynu instrukcyy względem stosunków z Grekami, o których ministeryium Angielskie po śmierci Maitlanda zdać sobie kazało sprawę. Będące na Jońskim morzu Angielskie woienne okręty, maią rozkaz zabierać Algierskie zbroyne okręty, chociażby nawet pod Turecką banderą pływały. Kilkanaście Algierskich woiennych okrętów znaydowało się dotąd pod zasłoną dział twierdzy w odnodze Lepanto, które po wzięciu tey twierdzy przez Greków, ieżeli uydą ich okrętom, tedy dostaną się w moc Angielskiem, które ściśle uważaią co się tam dzieie.

Od granic Tureckich d. 9 Kwietnia.

Nakoniec udało się Lordowi Strangford uspokoić Portę względem wiadomego zarzutu o wspieraniu przez prywatnych Anglików Greków, wysłaniem gońca do Londynu, lecz zmieniła się nagle scena. W 18 dni po wyprawieniu gońca przez Lorda Strangford do Londynu, przybył do Stambułu Ajent Deja Algierskiego z listami, w których ten mocno użala się na wiarołomstwo Anglików, którzy bez żadnego powodu wydali mu woynę i okręty iego zabieraią, uprasza zatem Wielkiego Sułtana o dzielne wstawienie się dla odwrócenia tey napaści. Rozgniewało to bardzo Sułtana, kazał przywołać do siebie ajenta Algierskiego, który musiał mu zdać sprawę o położeniu Algieru i postąpieniu Anglików. Ajent nie omieszkał przy tem oświadczyć, iż ieżeli Dey nie będzie w krótce z tego przykrego położenia wydobyty, tedy nietylko nie będzie w stanie na przyszłość dostawić Sułtanowi wsparcia w okrętach i ludziach, ale nadto znayduiące się przy Ottomańskiey flocie okręty będzie musiał dla własney obrony cofnąć. Oświadczenie to z strony ajenta Deja sprawiło oczekiwany skutek. Sułtan chciał zaraz przytrzymać kazać wszystkie w porcie znayduiące się okręty Angielskie i wszystkich Anglików uwięzić. Zaledwo potrafiono go od tego nagłego postanowienia wstrzymać przełożeniem, ażeby rzecz zostawił rozpoznaniu wielkiego Dywanu. Ten zaraz zwołany został. Krzyczano bardzo przeciw Anglii, wszelako postanowiono nakoniec wezwać Angielskiego

Posła, aby rząd iego zaprzestał natychmiast nieprzyiacielskich kroków przeciw Algierowi. Lord Strangford oświadczył, iż to żądanie przesle Dworowi swemu, ale odpowiedzi na nie oczekiwać musi. Tem uspokoił się na chwilę Sultan.

Onegday zdarzył się w Smirnie następuiący wypadek: Znakomity Grecki kupiec P. Elia Bali miał bydź przez Baszę uwięziony, ale dowiedziawszy się wcześniey o tem, uszedł na Angielski kupiecki okręt, poczem Konsul Angielski żądał wydania go Baszy. Kapitan okrętu wzbraniał uczynienia zadosyć temu żądaniu, przywodząc, iż Chrześcijanin udaiący się pod opiekę bandery Angielskiey, nie może bydź wydany. Ale udawszy się w tey mierze do Konsula, został sam poymany i do więzienia wtrącony, a P. Bali miał bydź gwałtem przez Janczarów z okrętu zabrany. Dowiedziawszy się o tem stoiący w pobliskości na fregacie Lord Spencer, posłał zaraz za Turkami zbroyną łódz, która ich dognała, poymanego odbiła i na fregatę przywiozła. Gdy rozkaz Lorda do Konsula względem uwolnienia Kapitana nie skutkował, udał się sam z kilkunastu officerami i żołnierzami morskiemi do konsulatu i uwolnił Kapitana.

Z Augszburga d. 16 Kwietnia.

Tuteysza Gazeta powszechna zawiera następuiące z Turcyi doniesienia:

Z Zemlina d. 8 Kwietnia. — Podług prywatnych listów z Bitoglii pod d. 24 Marca zachodzić ma w Albanii wielkie zamięszanie. Tureccy mieszkańcy, których część podlega Baszy Skutary, a druga małym Bejom, prowadzą z sobą zaciętą woynę, z którey Chrześciiańscy z Grekami połączeni korzystaią. Kłótnia ta zdaie się pochodzić ztąd, że Bejowie odmówili Baszy Skutary swych kontyniensów, który z powodu niepowiodłey mu się w r. z. przeciw Missolungi wyprawy wpaść miał u Porty w niełaskę. Przynaymniey pomiędzy Turkami zachodzi powszechne mniemanie, że Porta oczekuie tylko okazyi dla oddalenia go lub kazania zabić. Z Seres piszą pod 20 Marca, że Dywan postanowił 20letniego wnuka Ali Baszy posłać z przebaczeniem do Janiny gdzie ma mieć stronników. Ale chociażby się nawet ta wiadomość potwierdziła, tedy Albańczykowie i Grecy żadnego niebędą mieć w nim zaufania. Od gwałtownego oddalenia tego młodzieńca, po poymaniu i zabiciu iego dziada, bardzo się stan rzeczy w tych okolicach zmienił, ażeby Porta mogła sobie ztąd iakową korzyść obiecywać. Mowią, iż przewrotna Vasilika, wdowa po Ali Baszy, która iak wiadomo zdradziła go, towarzyszyć będzie iego wnukowi.

Z Zemlina d. 9 Kwietnia. — Podług doniesień z Seres pod dniem 20 Marca Haznadar, byłego Seraskiera Abdullabut Baszy, podał z rozkazu Sultana panu swoiemu truciznę, w skutek którey dnia 11 Marca umarł. Działania iego były okrótne i Chrześciianie długo będą tę poczwarę pamiętać. Spotkał go taki sam los iak wszystkich iego poprzedników. Dawnieysi Seraskierowie, Churszyd Basza, Mehmet Basza, Czelal Basza i teraźnieszy Abdullabut Basza, ponieśli śmierć iak gdyby się przeciw Porcie zbuntowali. Możnaż tedy wierzyć aby rozsądny Ali Basza Egiptu wystawić się miał na pewną zgubę, bądź przez zwycięztwo lub przez pobicie przez Greków? — Osoby będące obecne przy odieździe teraźnieyszego Seraskiera Derwisz Baszy z Widdynu, mówią, iż ten łagodny dla Chrześciian Muzułman, z widocznem zasmuceniem wyiechał z tego miasta do Larissy.

DODATEK
DO N.ro 37.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 9 MAJA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Do Miłośników Szparagów tak nazwanych *Bartschowskich*.

Dzisieyszy właściciel ogrodu pod L. 188 naprzeciw promenadzie, dawniey ś. p. Bartscha, ma za powinność uwiadomić Szanowną Publiczność, iż Szparagi słusznie przekładane nad inne, są ciągle z troskliwością pielęgnowane, i że takowe, nie tylko nic nie utraciły ze swych zalet, ale owszem coraz bóynieysze i smakowitsze przychodzą. Bolesno więc iest słyszeć, że niektórzy, co gotowanemi Szparagami Publiczności przysługuią się, biorąc dzikie lub lada iakie do swych kuchni, przedaią takowe za Szparagi z mego brane ogrodu. Że tą niedelikatnością i nierzetelnością czynią krzywdę mnie i małoletnim dzieciom moim, każdy to uczciwy człowiek uczuie: wysypawszy albowiem znaczną summę za tę własność, powinienbym godziwym cieszyć się z oney zyskiem.

Maiąc wzgląd na dzisieyszy stan rzeczy, Szparagi moie za naypomiernieyszą ustępuię cenę, bo naypięknieyszych kopę na 3 Złp. pomiernieyszych na 2 sprzedaię.

Porucza ąc samego siebie i swe Szparagi względom Łaskawey Publiczności, iestem z naypowinnieyszym uszanowaniem.

W Krakowie d. 4 Maia 1824 r.

Syxtus Lewkowicz.

P. S. Kucharki i Kucharze także oszukuią swych Pryncypałów, udaiąc, że Szparagi biorą odemnie.

Z Frankfortu d. 18 Kwietnia.

Xiężna Dziedziczna Heska przybyła tu w swey podrozy do Lipska pod nazwiskiem Hrabiny Alzey.

Panuiąca Xiężna Lippe z domu Xiężniczka Schwarzburg - Sondershausen urodziła d. 18 b. m. szczęśliwie corkę.

Rządowa Gazeta Wielkiego Hessen-Darmstadt ogłosiła rozporządzenie, mocą którego od każdego psa w kraiu nałożony iest podatek po 45 kr. rocznie.

Na wyspie Samos odkryć miano kopalnią złota.

Naywyższy stan wody na Renie d. 18 Lutego wynosił 11 łokci i 4 cale, a nayniższy d. 4 Marca 6 łokci i 9 calów.

UWIADOMIENIE.

Podpisany podeymuie się za mierną nagrodą uczyć dokładnie ięzyków Łacińskiego, Niemieckiego, Francuzkiego i Angielskiego, iako też Historyi, Jeografii, pisania listów kupieckich i zwyczaynych w potocznem życiu przypadaiących. *Andrzey Hilke*, mieszkaiący w ulicy Gołębiey pod N. 283.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. Z postanowienia Senatu Rządzącego z dnia 5 b. m. N. 1525 przedsięwzięta będzie w Bio-

rze Wydziału na drugim terminie w dniu 12 b. m. od godziny 10 z rana Licytacya publiczna Dzierżawy poboru Konsumpcyinego Zydowskiego Obwodu Kazimirskiego na lat 3 od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1827 r. od Ceny zniżoney Złp. 4000 miesięcznie. Vadium wynosi Złp. 4,800 inne warunki są każdego czasu w Wydziale do przeyrzenia, oprócz tego przed Licytacyią czytane będą.

W Krakowie dnia 6 Maia 1824 r.

Jan K. Bartl.
Gadomski S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż stósownie do postanowienia Senatu Rządzącego z dnia 29 z. m. Nr. 1428 przedsięwziętą będzie na czwartym terminie w dniu 17 b. m. od godziny 10 z rana w Biórze Wydziału Licytacya Publiczna Dzierżawy dochodu Czopowego Skarbowego Miasta Trzebinia od ceny pierwszego wywołania do połowy zniżoney to iest od Złp. 1312 na rok ieden od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 825 r. Vadium wynosi Złp. 132. Warunki są każdego czasu w Wydziale do przeyrzenia i oprócz tego przed rozpoczęciem Licytacyi czytane będą.

W Krakowie dnia 5 Maia 1824 r.

Jan K. Bartl.
Gadomski S. W.

Trybunał Pierwszey Instancyi

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Działo się w Krakowie w Domu Władz Sądowych na Audyencyi Publiczney Trybunału Iwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, dnia 19go Lutego we Czwartek 1824 roku.

WYDZIAŁ Iwszy.

OBECNI.

Makólski, Prezes. — *Chwalibogowski*, Prokurator.
Bartynowski) Sędziowie.
Nowicki)
Kuliczkowski, Pisarz.

Trybunał Pierwszey Instancyi

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Maiąc sobie od Sądu Appellacyynego, stósownie do Art: 175 Kodexu Handlowego Księgi III. Tytułu V. przesłany Wyrok Rehabilitacyi Handlu Pana Ignacego Laszkiewicza, Kupca i Obywatela Wolnego Miasta Krakowa, pod Firmą Franciszka Laszkiewicza, który iest tey osnowy:

SĄD APPELLACYYNY

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu,
Wydał następuiący Wyrok:

PRZYTOMNI.

Nikorowicz Prezes, Kawaler Orderu S. Stanisława.
Piekarski Vice-Prezes, Kawaler Orderu S. Stanisława.
Januszewicz) Sędziowie. — *Sykłowski*, Prokurator Appellacyi.
Gołuchowski)
Krzyżanowski, Zastępca.
(podpisano) *Nikorowicz.*
Matakiewicz.

Działo się w Krakowie w Domu Władz Rządowych na Audyencyi Trybunału Appellacyynego dnia 11go Grudnia 1823 r.

W Sprawie

Rozstrzygnienia Prośby P. Ignacego Laszkiewicza, o Rehabilitacyą, czyli przywrócenia do czci i możności prowadzenia Handlu.

SĄD APPELLACYYNY

W przedmiocie pod roztrząśnienie swe przypadaiącym — Zważywszy naypierwey treść podania P. Ignacego Laszkiewicza w osnowie następuiący:

WYSOKI SĄDZIE APPELLACYYNY!

Nieszczęśliwe wypadki przywiodły Handel niżey podpisanego do upadłości, a mianowicie: klęski przez bankrutow Kupców, z któremi Handel niżey podpisanego miał pieniężne związki, iako to: w Tryieście, Ferrarze, Lipsku, Brodach, tudzież straty na Papierach Rządu Austryiackiego codziennie kurs swoy mieniących. Powody te są udowodnione Sądownie, sprawdzone przez Wierzycieli, w Kwitach i Sądzie przyznane, iak o tem Wyrok z dnia 31 Grudnia 1819 r. przekonywa. — W upadłości tey w moc polecenia Sądowego sporządzonym został, przez Kuratorów Bilans handlu upadłego. Wyszczególnieni tamże Wierzyciele przyięli proponowany im przez W. Milewskiego Akkord, Wyrokiem prawomocnym Trybunału Pierwszey Instancyi w dniu 18 Stycznia 1820 zapadłym. Niżey podpisany za zdolnego do uzyskania Rehabilitacyi uznanym został. — Na Rehabilitacyą tę wszyscy Wierzyciele w kwitach Urzędownie zeznanych wyraźnie zezwolili.

Upadłość ta zakonczyła się przez układ Sądownie zawarty, i Wyrokami prawomocnemi zatwierdzony. Skutkiem tego zatwierdzenia według Art: 90 Kodexu Handlowego iest Rehabilitacya decyzyią Sądu Szlacheckiego i Appellacyynego Lwowskiego, z dnia 24 Grudnia 1821 do Liczby 14.959. Niżey podpisany za wolnego od wszelkiey winy względem tey Kredy uznanym iest. Zaspokoienia wszystkich Wierzycieli, iakich Urzędowy Jnwentarz Massy teyże wykazuie, dowodzi niżey podpisany Kwitami według załączonego Summaryuszu złożonemi. Kwity te dowodzą że wedle Sądownie zatwierdzonego Akkordu Wierzyciele w zupełności są zaspokoieni, i żadney więcey do podpisanego nie maią pretensyi. Udowodniwszy przeto zaspokoienie Wierzycieli, i swą niewinność, niżey podpisany, tudzież zezwolenie Wierzycieli wyraźne na Rehabilitacyą. Na zasadach Prawa Art: 169 K. 3 Kodexu Handlowego, zanosi niżey podpisany do Wysokiego Sądu Appellacyynego prośbę, aby onemuż Rehabilitacyą Wyrokiem swym udzielić raczył. (Podpisano) w Jmieniu Handlu pod Firmą Franciszka Laszkiewicza, w Krakowie Ignacy Laszkiewicz.

Daley zważywszy Sąd Appellacyiny udowodnienie, załączonemi do powyższey prośby Allegatami, iż Laszkiewicz wszystkich swych Wierzycieli stosownie do zawartego przez Milewskiego z niemi układu Wyrokiem Trybunału Iszey Instancyi dnia 12 Stycznia 1822 zatwierdzonego zaspokoił.

Zważywszy niemniey, iż względnie podania iego o Rehabilitacyą w dniu 17 Września 1822 formalności wszystkie Art: 170 i 171 Tyt: 5 Księgi III Kodexu Handlowego przepisane zostały dopełnione.

Tudzież, iż w myśl Art: 172 i 173 tegoż Kodexu niezaszło w tey mierze żadne przeciwieństwo pociągaiące za sobą odmowienie Rehabilitacyi. — Gdy wniesione przez P. Adryana Stamm Kupca i Obywatela Warszawskiego przeciwieństwo, wedle przepisow Art: 172 Księgi III Tyt. 5 Ustawy handlowey, niemoże tamować żądaiącemu P. Ignacemu Laszkiewiczowi uzyskania Wyroku Rehabilitacyi.

Zważywszy w końcu, iż względem ninieyszego żądania niezachodzą przypadki Art: 176. Tyt. 5 Księgi III Kodexu Handlowego obięte, Z tych powodów. —

SĄD APPELLACYYNY

Znayduiąc powyższey sposób dopełniony według przepisu Prawa, po wysłuchaniu Prokuratora przy swoim Sądzie, przyiąwszy prośbę Ignacego Laszkiewicza, temuż ninieyszym Wyrokiem ostatecznym nadaie Rehabilitacyą przywracaiąc onegóż do czci i możności prowadzenia Handlu.

Koszta Stępla wpisu ninieyszego Wyroku, wyznaczaią się w cenie 200 Złp.

Mocą ninieyszego Wyroku ostatecznego.

(podpisano) *Nikorowicz.*
Matakiewicz.

Zalecamy przeto i rozkazuiemy wszystkim Komornikom, od którychby się tego domagano aby ninieyszy Wyrok wyexekwowali, Prokuratorom, aby tego dopilnowali, Komendantom i Urzędnikom Siły Zbroyney, aby dodali pomocy Woyskowey, gdy prawnie o to wezwani zostaną.

(podpisano) *Nikorowicz.*
Matakiewicz.

L. S. Za Zgodność ninieyszego Wyciągu z samym Oryginałem w Archiwum Sądowem zachowanym co do słowa Zaświadczam (podpisano) *Matakiewicz.*

Trybunał Pierwszey Instancyi

Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do przepisów powyżey cytowanego Prawa, stanowi: iż Wyrok pomieniony, po zaciągnieniu onego, do Protokółu Wyroków, tak Drukiem iak i w mieyscach zwyczaynych ma bydź ogłoszony.

Mocą ninieyszego postanowienia (podpisano)

Mąkolski.
Kuliczkowski Pisarz.

Zalecamy i rozkazuiemy wszystkim Komornikom od którychby się tego domagano by Wyrok ninieyszy wyexekwowali, Prokuratorom aby tego dopilnowali, Kommendantom i Urzędnikom Siły Zbroyney, aby w razie potrzeby gdy o to prawnie wezwanemi będą Woyskowey pomocy dodali.

(podp.) *Mąkolski.*
Kuliczkowski Pisarz.

Zgodność ninieyszego Wyciągu z Wyrokiem Oryginalnym świadczę
Kuliczkowski Pisarz Tryb.

W dniu 11 Maia 1824 r. o godzinie 10 ranney, odbędzie się publiczna Licytacya, w drodze exekucyi Sądowey, na Targu publicznym zwyczaynym przy Krakowie, Krów, Jałówki iedney, oraz Trzody, a to za gotową zapłatę. Chęć zatym licytować maiących, podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza.

W Krakowie d. 4 Maia 1824 r.

T. *Jaworski* Kom: Sąd.

Ktoby sobie życzył zrobić zamiane Zyta, lub Jęczmienia, z odstawą do Krakowa, na drzewo Budowlne, raczy się zgłosić do Drzewiczego mieszkaiącego na Brackiey Ulicy w Domu W. Pani Glükzeli pod Nrem 258.

W dniu 16 Maia r. b. otwieraią się Łazienki wód Siarczanych we Wsi Swoszowicach milę od Krakowa w Galicyi Austryackiey położoney.

Uwiadomia się Szanowną Publiczność, iż licytacyia Przykomorków, czyli Karczem w Hrabstwie Tenczyńskim przeszło do 30 lat na traktach publicznych, iako też i postronnych wsiach będące, odbywać się będzie w Kancelaryi Ekonomiczney Hrabstwa Tęczyskiego w dniu 20 Maia r. b. Życzący zalicytować maią się w dniu powyżey wymienionym zgłosić w mieyscu oznaczonym opatrzeni w Vadium 10/100. O warunkach licytacyi każdego czasu można w Kancelaryi Ekonomiczney w Tenczynku powziąść wiadomość; w temże dniu puszczone będzie także przez publiczną licytacyią Lądowe i Przewóz w Podłężu.